

OGLASAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXIX.—LETO XXIX.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK) OCTOBER 3, 1946

STEVILKA (NUMBER) 194

Hull s smrtne postelje poziva svet k edinstvu

Svet čaka katastrofa, ako velike
sile ne ohranijo edinstva, ki je
prineslo zmago nad sovražnikom

WASHINGTON, 2. okt. — Na smrt bolni bivši državni tajnik Cordell Hull, ki je danes dosegel starost 75 let, je naslovil na velike narode sveta apel, da ohranijo edinstvo, katero je bilo doseženo med vojno, ako nečedo, da človeštvo zadene katastrofa, kakršne ne pomni zgodovina.

Hull, ki je bil skozi 11 let državni tajnik Zed. držav, oziroma dalj kot drugi v zgodovini in ki ga je predsednik Roosevelt imenoval "očeta Združenih narodov", je z bolniške postelje dal v javnost izjavo, ki je morda zadnja v njegovem življenju, v kateri je med ostalim rečeno:

"Ne glede na to, kako težaven je problem, ako se morejo veliki narodi zediniti in skupno nastopiti, potem se more upati, da bodo vojaške zmage, katere so bile izvojevane pred letom dni, prinesle trajen mir. Toda svet bo doživel katastrofo, katere se ne da popisati, ako ti narodi postanejo nespravljivi razdrojeni bodisi na znotraj ali na zunanaj."

Hull se izognil kontroverzi med Byrnesom in Wallace-om

Izjava bivšega državnega tajnika je skrbno sestavljena, tako da bi se ne mogla tolmačiti bodisi kot podpora za Byrnesovo ali Wallace-ovo stališče v tekoči kontroverzi glede ameriške zunanje politike.

Hull je med drugim opozoril, da je edinstvo velikih sil med vojno ponovno "viselo na niti". Navzlic temu pa so velike države ostale edine in tako izvojevale zmago nad skupnim sovražnikom.

Enako edinstvo je navzlic ogromnim oviram mogoče tudi sedaj, je rekel Hull, ko gre za zadržanje trajnega mira.

Vprašanje jugoslovanskih beguncev v Italiji

RIM, 30. sept. (O.N.A.) — Eno pglavitnih vprašanj, ki bi moglo in moralo najti svojo rešitev v direktnih pogajanjih med jugoslovanskimi in italijanskimi uradnimi predstavniki, je navzočnost v Italiji nešteti tisočev jugoslovanskih beguncev, ki so sovražni sedanji jugoslovanski vladi.

Dobro poučeni krogi trde, da bi bilo Italijanom ravno tako prijetno, ako bi se mogli znebiti teh nepovabljenih gostov, kot Jugoslovanom, ako bi jih mogli repatriirati. Mnogo opazovalcev je prepričanih, da je le navzočnost zavezniške komisije preprečila dozdej, da ni prišlo do tozadavnih pogajanj med obema vlada.

Mnogo tisoč hrvaških Ustašev raztresenih po Italiji

Nekateri italijanski uradniki menijo, da imajo zavezniški sveto posebno namene s temi brezdomci, ter da potrjuje to naziranje vest, ki je bila objavljena pred nekaj dnevi, da bodo četniki iz taborišča pri Eboliu postali straža britanskih vojaških naprav po vsej Italiji.

Razven 11.000 četnikov v Eboliu in več tisoč drugih četniških formacij, ki se nahajajo v drugih taboriščih, je v Italiji tudi ogromno število hrvaških Ustašev, katere imenujejo turi belogardiste. Razkrop-

Zakaj je bil zaprt ameriški informacijski urad v Belgradu

Postal je center vladi
sovražnih elementov.
pravijo jugoslovanski
uradni krogi

RIM, 27. sept. (O.N.A.) — Iz uradnih jugoslovanskih krogov v Rimu prihaja trditev, da je bil informacijski urad Zedinjenih držav v Belgradu zaprt radi svojega jasno proti - jugoslovanskega zadržanja. Predstavniki Jugoslavije je dejal, da je ta urad ponovno zlo-rabil jugoslovansko gostoljubnost s tem, da je izdeljeval maršalu Titu sovražni material. Dodal je, da je postala ameriška čitalnica nekakšen center vladi sovražnih elementov v Belgradu.

V dokaz teh svojih trditev je navedel dejstvo, da je omenjeni ameriški urad v Belgradu nedavno objavil vrsto ostro protivladnih člankov, katere je napisal Eric Fridonoff, bivši gospodarski svetnik ameriške ambasade v Belgradu. Potem je dostavil:

"Najboljši dokaz za to, da nikakor ne nameravamo prepo-vitati prihoda vesti iz tujine, je to, da je v Jugoslaviji mnogo prodajalen za časopise, v katerih je najti vse angleške časopise, od najbolj desničarskih pa do najbolj levičarskih."

Konvencija unije U. M. Workers

ATLANTIC CITY, 2. okt. — V ponedeljek se je v tem mestu pričela konvencija United Mine Workers AFL unije, ki se navadno vrši vsake dve leti.

Njen predsednik John L. Lewis je bil ob tem času bolan v bolnišnici v Washingtonu, kjer se je moral podvreči operaciji na slepiču.

Konvencijo je odprl podpredsednik John O'Leary, ki je v svojem govoru svaril delavstvo proti poiskusom uveljavljanja protidelavskih zakonov od strani nazadnjaških postavodajalcev.

Imenovanih je bilo 12 senatorjev in kongresnikov, ki so znani nasprotniki organiziranega delavstva. Delavstvo bi moralo biti skrajno previdno, koga bo volilo pri jesenskih volitvah, je rekel O'Leary.

Nove cestne kare v prometu

V torek so pričele voziti po St. Clair Ave. in Superior Ave. nove cestne kare "transitliners", ki so mnogo bolj udobne od starih in tudi hitreje, ako bi ne bile ovirane od težkega avtomobilskega prometa, ki jih zadržuje. Na progah, kjer ni mnogo postajališč, dosežejo brzino 35 milj na uro.

Tat vrtnih kos zajet in obsojen

William Ellison, star 29 let, 3872 E. 147 St., je imel posebno nagnenje za krajo vrtnih kos (lawnmowers). Samo na Shaker Heights jih je ukradel to poletje 31. Policijski sodnik John E. Sweeney ga je obsodil na \$400 globe in 60 dni v prisilno delavnico.

VZROK SMRTI

Mrliški oglednik je izjavil po preiskavi naglama umrlega Antona Klevna, da je podlegel srčni kapi vsled stritve krvi in sladkorne bolezni.

NEMCI PROTESTIRAJO PROTI MILIM SODBAM NACIJSKIH GLAVARJEV

BERLIN, 2. okt. — Nemci so danes vzpizorili protestne demonstracije proti pravorekom mednarodnega vojaškega sodišča, ker je tri izmed obtožencev — von Papena, Schachta in Fritzscheja — oprostil, več drugih pa obsodilo samo v zapor.

Demonstranti so izjavili, da bodo s temi naciji sami obračunali, ako jih zavezniške oblasti njim dajo v roke.

Von Papen, Schacht in Fritzsche so nocoj bili še vedno v ječi v Nuernbergu, dasiravno jim je dano na prosto; da odidejo, ker se boje srda nemškega prebivalstva.

Gen. Jodl, načelnik nemškega generalnega štaba, je vložil apel za pomilostenje na gen. Eisenhowerja in feldmaršala Montgomerya, medtem ko feldmaršal Keitel namerava le prositi, da bi se usmrčenje izvršilo z ustrelnostjo namesto z obešenjem.

Mnogo fantov še v vojaških suknjah

Medtem ko se je že več kot 125.000 fantov vrnilo iz raznih vojni front in vojaške službe, pa jih je danes iz širšega Clevelanda še nad 41.000 v vojaških suknjah. Ob tem času prejema brezposelnostno podporo po \$20 na teden okrog 12.000 veteranov. Okrog 1. septembra jih je bilo na podpori okrog 6.000 več, toda so se od tedaj razšli, bodisi v razne šole ali pa so našli zaposlitev v tovarnah.

V armadni službi je poleg navaden še 2.075 zdravnikov, zobozdravnikov in bolniških strežnic, ki so večinoma že od začetka vojne v službi. Rekord v Columbusu izkazuje, da je bilo lo sedaj 110.000 vojakov iz širšega Clevelanda odpuščenih iz vojaške službe.

V COLUMBUSU IMAJO STAVKO DELAVCEV PRI CESTNI ŽELEZNICI

COLUMBUS, O., 2. okt. — Columbus je danes brez prometa s cestno železnico, ko so delavci, organizirani v CIO Transport Workers uniji, šli na stavko, ker jim Columbus & Southern Ohio Electric Co., noče priznati zahtevanega povišanja plače. Delavstvo zahteva 30 odstotkov povišanja, družba jim ponuja 8 odstotkov.

Unijski posredovalec John J. Ryan, je danes dejal, da je mogoče, da bodo ostale unije okoli-časte stavko iz simpatije, o čemur bodo razpravljali na seji nocoj.

Ljudje si pri vožnji pomagajo z vsemi mogočimi vozili, da pridejo na svoje prostore. Tako je avtomobilski promet za 25% večji sedaj, kot pa je bil prej.

TRDI, DA NYC ŽELEZNICA OPERIRA Z IZGUBO

G. Metzmann, predsednik New York Central železniškega sistema, je imel v Columbusu govor, v katerem je zagovarjal višje pristojbine za tovarne pošiljke. Pravi, da odrejene pristojbine za pošiljke ne odgovarjajo narastlim stroškom in da družba že od konca vojne redno izgublja na dohodkih in operira železnico z izgubo.

Amerika in Anglija hočeta Trst rabiti za svojo bazo

Odmev Stalinovih izjav v Washingtonu

WASHINGTON, (O.N.A.) — Stalinova izjava je še vedno predmet pazljivega študija s strani uradnih washingtonskih krogov. V prvem trenutku je mislilo največ opazovalcev, da je izjava posledica Byrnesove politike, ter da potrjuje pravilnost te politike.

Ta prvotna reakcija je kmalu prešla. Bolj natančno proučevanje besedila je pokazalo, da je izjava sicer jako pomirljiva, obenem pa vsebuje tudi nekatere zastrte grožnje, ali bolje svari-lo. Nekatere uradne osebnosti so mnenja, da se tičejo ta svari-la zadev, katere smatrajo Rusi bistveno važnim, ter da bodo morale biti predmet prijateljskih mednarodnih pogajanj.

V zvezi s tem prevladuje mnenje, da Stalinova izjava ne pomeni nove politične smeri, temveč le poskus ublažiti ozračje in omogočiti zopetna mednarodna pogajanja v prijateljskem razmerju. To je, kar je bil žeel doseči Henry A. Wallace.

LJUDJE Z VISOKIM KRVNIM PRITISKOM LAHKO DOLGO ŽIVJO

BUFFALO, 2. okt. — Ob priliki praznovanja 100-letnice University of Buffalo zdravniške šole sta dr. Hugh J. Morgan in dr. Laurence A. Grossman izjavila, da ljudje z visokim krvnim pritiskom lahko dosežejo visoko starost. Da se to doseže, pomaga pogum, dobrovoljnost in zaupanje v bodočnost, kar vse skupaj več pomaga kot pa zdravlila. Poudarjala sta važnost ravnanja z bolnikom, kar je važnejše, kot pa zdravljenje bolezni same. V največ slučajih vzroka, ki dela visok krvni pritisk, ni mogoče izslediti in odpraviti. Večina prizadetih se brani uživati zdravlila, ki so za to predpisana, med katerimi je tudi uživanje česna.

NOVI STROJI BODO NADOMESTILI DELAVCE V BIZNIŠKIH URADIH

NEW YORK, 2. okt. — V Manhattan Grand Central Palace se sedaj vrši razstava najnovejše opreme za urade pod pokroviteljstvom National Business Show.

Tukaj se vidi pisalni stroj, s katerim se lahko piše v vseh jezikih, tudi v kitajščini; radio-pisalni stroj, kateri sprejema poročila iz celega sveta v hitrosti 100 besed na minuto ali 6000 besed na uro; addressograph, ki tiska listine hkrati v treh barvah na obeh straneh papirja; nove vrste diktofon, ki izgleda kot mali radio-phonograph in rabi ravne ali okrogle plošče, ki se ne ubijejo. Te plošče razločno rekordirajo vsak glas.

Poleg teh je še več drugih iznajdb, katere predvidevajo zmanjšanje pisarniških uposlenecv, katere imajo nadomestiti mehanični stroji.

ZADUŠNICA

V soboto 5. oktobra se bo brala zadušnica v cerkvi Marije Vnebovzete ob 8:30 uri zjutraj v spomin druge obletnice smrti Antona Verhovca. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravi udeležijo.

Jugoslavija ju obtožuje, da sta
se izneverili načelom, katere je
odobril svet zunanjih ministrov

PARIZ, 2. oktobra — Jugoslovanski delegat Moša Pijade je danes obtožil Ameriko in Anglijo, da sta se izneverili sklepom sveta zunanjih ministrov štirih velesil glede uprave Trsta in da hočeta pristanišče na Jadranu obdržati pod lastno kontrolo in ga rabiti za svojo vojaško bazo.

"Demokratska načela, katere so vsebovali britski, ameriški in francoski predlogi za upravo Trsta, je odnesel veter," je rekel Pijade, potem pa dostavil, da načrt za upravo Trsta, katerega je predložila Anglija, dejansko predvideva, da Trst postane britska kolonija.

Pijade je opozoril, da bi po sklepu sveta zunanjih ministrov zakonodajna in izvršna oblast Trsta morala sloneti na principih demokracije, potem pa je izjavil:

Anglo-ameriške sile ignorirajo
Združene narode

"Mi ne moremo razumeti, zakaj naj bi tržaško ljudstvo moralo sprejeti tip kolonialnega režima v vojaški trdnjavi. Govori ki so jih imeli ameriški in britski delegati, odkrivajo, da po njih mislih Trst nima postati resnično svobodno ozemlje, temveč vojaška baza pod anglo-ameriško kontrolo.

"Varnostni svet Združenih narodov se je pri tem popolnoma pozabil. Odgovornost, ki bi imela biti v rokah varnostnega sveta, sta si prilastili dve sili."

Pijade je predložil jugoslovanski načrt, po katerem bi med Trstom in Jugoslavijo obstojala ekonomska in denarna zveza, potem pa apeliral, da se sestavo statuta za upravo Trsta vrne svetu zunanjih ministrov.

Anglija in Amerika hočeta zgraditi med Jugoslavijo kitajski zid, je rekel Pijade ter zaključil:

"To je naša zadnja beseda. Ako uprava Trsta ne bo demokratska, je mi ne bomo nikdar sprejeli."

Komisija sprejela anglo-ameriški načrt za Trst

PARIZ, četrtek, 3. oktobra. — Komisija mirovne konference je danes napravila solidni opoziciji slovanskih držav sprejela načrt za upravo Trsta, katerega so predlagale zapadne države.

Na zahtevo Sovjetske zveze se je vršilo glasovanje o vseh točkah načrta, in vsega skupaj se je glasovalo 25 krat. Slovanske države so se v borbi proti zapadnim silam poslužile vseh parlamentarnih sredstev in so bile na celi črti porazene.

Kje je Louis Ule?

Pred tednom dni je neznano-kam odšel poznani brivec Louis Ule, ki ima svojo brivnico na St. Clair Ave. in E. 66 St. Včeraj je policija pregledala njegov lokal, misleč da je morda umrl, toda ga niso našli.

SUBELJ POSTAL RAVNA-TELJ KONCERTNE DRUŽBE

Anton Šubelj, ki je bil zadnjih 14 let član Metropolitan operne družbe, je pred kratkim postal poslovodja Associated Concert Bureau, Inc., v General Motors posloplju, 1775 Broadway, New York, katerega področje bo iskati in odkrivati mlade.

Wallace in Pepper bosta v kampanji za demokrat. stranko

WASHINGTON, 2. oktobra. — Henry A. Wallace, ki je bil po svojem govoru o ameriško-ruskih odnosih prisiljen resignirati iz kabineta, je danes naznanil, da bo nastopil na kampanjskih shodih za demokratske kandidate v državah Michigan, Indiana, Wisconsin in nekaterih drugih državah.

V uradu demokratskega eksekutivnega odbora je bilo rečeno, da bo Wallace imel svoj prvi govor 18. oktobra v Michiganu, in da bo lahko govoril o vsakem predmetu, kakor bo sam hotel. Iz tega sledi, da se utegne iznova vrniti k ameriški zunanji politiki.

Znano je, da je Wallace prejel več povabil iz države Ohio.

Pepper bo govoril na shodih v 11 državah

Demokratska stranka je tudi iznova pozvala k sodelovanju senatorja Claude Pepperja iz Floride, ki je celo ostrejši kritik Byrnesove zunanje politike kot pa Wallace.

Pepper je izjavil, da bo tekom govorniške ture obiskal 11 držav. Prvi govor bo imel 9. oktobra v Bostonu, 15. oktobra pa bo nastopil na shodu v New Yorku.

Revija "Newsweek" je izvedla poskusno glasovanje med 50 časnikarji v Washingtonu, pri katerem je večina izrazila mišljenje, da bodo republikanci pri novembarskih volitvah dobili pičlo večino v kongresu.

ZGODNJI SNEG V VZHODNIH DRŽAVAH

Zgodnji snež je zapadel in pokvaril jenske pridelke na kmetijah ponekod v severovzhodnih državah Vermont, New Hampshire in New Yorku, kjer je temperatura padla na 30 stopinj in vihar divjal do 55 milj na uro, ki je napravil na električnih in telefonskih napravah dosti škode. Temperatura je padla tudi v Indiani in spodnjem Michiganu, slana pa je padla v večini držav, kot Indiana, Illinois, Iowa, Wisconsin, Kentucky in Ohio.

AMERIKA KUPI ZALOGO MALAJSKEGA GUMIJA

construction Finance Corp. je sporočila, da je bil dosežen sporazum za nakup 200.000 ton gumija od angleških oblasti v Malaji, za katerega se bo plačalo po 20½ centa funt. Pravijo, da se je pridobivanje naravnega gumija hitreje pospešilo, kot pa so pričakovali.

Ameriška industrija sedaj rabi za razne izdelke 33 odstotkov naravnega gumija in 67 odstotkov umetnega gumija.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 4281 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
 For One Year—(Za celo leto) \$7.00
 For Half Year—(Za pol leta) 4.00
 For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year—(Za celo leto) \$9.00
 For Half Year—(Za pol leta) 4.50
 For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year—(Za celo leto) \$9.00
 For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April, 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

HENRY WALLACE O AMERIŠKI ZUNANJI POLITIKI

Henry A. Wallace je 23. julija poslal predsedniku Trumanu pismo, v katerem je obširno obrazložil svoje nazore glede odnosov med Zedinjenimi državami in Rusijo. To pismo, ki je prišlo v javnost po čudnih ovinkih šele po vihr, katero je povzročil Wallace-ov govor v New Yorku, približno v celoti oziroma na važno pozicijo, ki jo je zavzel bivši trgovinski tajnik kot duhovni vodja liberalnih elementov v Zedinjenih državah.

VI.

Več opazovalcev poroča, da so sovjetski voditelji "izolacionisti" in da nimajo pravega razumevanja za načela, motive in način mišljenja drugih narodov. Priznati pa moramo, da so pokazali na simptome in način, kako preprečiti drugo svetovno vojno, ko so se zavzemali za načelo kolektivne varnosti. Poleg tega se mi zdi, da bi morali poizkusiti napraviti kaj konstruktivnega glede njih izolacionizma in nevednosti, in po svoji sodbi bi prej omenjena trgovinska misija mogla doseči mnogo v tej smeri. Zdi se mi, da je bilo to delno ono, kar ste imeli v mislih, ko ste povabili premierja Stalina, da pride na obisk v Ameriko.

Mnogo problemov, ki se tičejo dežel, ki meje na Rusijo, bi se lažje rešilo, čim bi se ustvarilo ozračje medsebojnega zaupanja, in čim bi se izdelal kak načrt za gospodarsko sodelovanje z Rusijo. Rešitev teh problemov bi se tudi olajšala z diskusijami gospodarskega značaja.

Z ozirom na rusko gospodarsko prodiranje v Podonavje bi mogli na primer podati konkretne predloge za gospodarsko kolaboracijo pri razvoju naravnih virov v tem okrožju, namesto da se vztraja, da naj Rusija neha z enostranskim prodiranjem, ne da bi se pri tem nudila kaka rešitev za gospodarski kaos, ki danes tamkaj obstoja.

Ta predlog očitno zahteva, da spremenimo nekatere naše nazore glede mednarodnih poslov. Taka sprememba je nujno potrebna. Časa za to imamo malo. Naše povojne akcije se še niso prilagodile naukom, ki nam bi jih morale dati izkušnje zavezniškega sodelovanja tekom vojne in dejstva atomskega veka.

Vsekakor je zaželjeno, da dosežemo edinstvo na domači fronti glede naših zunanjih odnosov, v kolikor je to sploh mogoče; toda edinstvo na temelju rastočega konflikta z zunanjim svetom, bi ne bilo samo nezdravo, temveč tudi katastrofalno. Mislim, da bi se moglo reči, da smo v našem resnem prizadevanju za doseženje edinstva obeh vodilnih strank v tej deželi preveč popustili izolacionizmu, ki nosi krinko žilavega realizma v mednarodnih zadevah.

Resnična preiskujna leži v doseženju mednarodnega edinstva. Brezplodno bi bilo nadaljevati z iskanjem rešitev za številne specifične probleme, pred katerimi se nahajamo v zvezi z gradnjo miru in upostavitvijo trajnega mednarodnega reda, ako najprej ne ustvarimo ozračja medsebojne vere in zaupanja.

Naloga očitno ni lahka. Ni dvoma, kakor je dal razumeti državni tajnik, da pogajanja z Rusi, radi kulturnih razlik, njih tradicijskega izolacionizma in pa vztrajanja, da morajo za vsako koncesijo dobiti nekaj vidnega, niso lahka. Toda naloga ni nepremagljiva, ako vzamemo v poštev, da v očeh drugih narodov naša zunanja politika ne sestoji samo iz načel, katera zagovarjamo, temveč tudi iz dejanj, katera izvajamo.

Bistveno gre za vprašanje, o katerem sem govoril poprej v tem pismu, namreč, da se celo naša lastna varnost v takem smislu kot smo jo poznali v preteklosti, v svetu, ki bo oborožen z atomskimi orožji, ne da ohraniti z vojaškimi sredstvi. Edina varnost, katero nam more dati naša lastna vojaška moč, je ona, katero je opisal pred senatnim odsekom neki vojaški predstavnik—varnost pred invazijo, potem ko so bila z atomskimi orožji uničena vsa naša mesta skupno z okoli 40 milijoni mestnih prebivalcev.

To je največ, kar nam more nuditi "varnost" na podlagi orožja. To ni varnost, kakršno hoče naše lastno ljudstvo in ljudstva ostalih Združenih narodov.

Prepričan sem, da bi progresivno vodstvo v smislu zgornjih priporočil predstavljalo in najboljše služilo interesom velike večine našega ljudstva, utrdilo izglede demokratske stranke v mednarodnih zadevah, in zaeno ustavilo novi tok napram izolacionizmu in pogubni atomski svetovni vojni.

UREDNIKOVA POŠTA**Veselica Svobodomiselnih Slovenk**

Cleveland, O. — Prišel je zopet jesenski čas, v katerem se naša kulturna in druga društva pripravljajo na svoje priredbe v našem Slovenskem narodnem domu. Ze se sliši, da bomo v tej seziji imeli priliko videti in slišati dobre predstave, za kar gre čast in priznanje tistim, ki se trudijo, da jih podajo.

V soboto 5. oktobra zvečeh pa se bo vršila običajna letna plesna veselica društva Svobodomiselnih Slovenk št. 2 SDZ v auditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Glas Amerike . . .

Edini način, potem katerega more danes ljudstvo ene dežele govoriti širokim množicam drugih dežel, je kratkovalni radio.

Mednarodne oddaje tvorijo torej eno najvažnejših aktivnosti urada za mednarodne informacije in kulturne zadeve, (Office of International Information and Cultural Affairs), ki je v področju našega državnega oddelka. Programi se oddajajo v 19 različnih jezikih (tudi v slovenščini) in sicer neprenehoma tekom dnevnih in nočnih ur. Ti programi so poznani v svetu kot "The Voice of America" ali Glas Amerike. Del teh programov je prenešenih preko ameriških postaj v Alžiriji, Honolulu, Manili in Monakovem (Munich), nekatere rektorira in odda naprej angleška BBC ter druge postaje, ki imajo veliko mednarodno omrežje.

Uradi "Glasa Amerike" so v New Yorku na 224 W. 57 St. Programi nudijo: 1. Vesti, bistveno temelječe na dogodkih in novicah dneva; 2. Komentarje o dogodkih, v katerih se podaja izbrano mnenje izraženo v uvodnih dnevne ameriškega časopisa, s čimer se pomaga poslušalcu k boljšemu precejevanju dnevnih vesti; 3. Glasbeni programi, predvajajoč resno ameriško glasbo oziroma kompozicije in točke ameriških orkestror, ameriških glasbenih umetnikov, kot tudi naše priljubljene narodne popevke in popularne kose plesne godbe; 4. Posebni dogodoljaji, v katerih nastopajo mednarodno poznani posamezniki in se predvajajo izvečki iz važnih mednarodnih zborovanj in konferenc; in 5. Izvedensko informativni programi, ki krijejo široko polje vzgojnih točk in posebnosti. Najpopularnejši med temi je bila takojenovana Radio univerza. Tekom tega programa so oddajani govori, razgovori, ter krajša predavanja ameriških znanstvenikov, književnikov, strokovnjakov v poljedelstvu, pravu, ekonomiji, itd. Kot je razvidno iz nedavnega poročila iz Varšave, so poljski zdravniki, profesorji, študentje in drugi povabljeni, da pridejo v prostoro prejemnih radio postaj in

Načelnik ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

V hribih nad Kolpo

Pomeno iz "Slovenskega poročevalca"

Hitim ob Kolpi od Fare proti Osilnici—po poti, ki so jo sto krat in tisočkrat prehodili naši partizani, kurirji, aktivisti. Iz Notranjske in Primorske so prihajali po dolgih ovinkih med sovražnimi postojankami preko Babnega polja in se tu srečavali z onimi, ki jih je vodila pot iz Bele Krajine, Dolenjske in hrvaške strani. Dolge kolone so se pomikale po tej zgodovinski kolpski dolini, utrjene od težkih torb, večnih pohodov in neprespanih noči.

Reveno ljudstvo teh vasi jih je hranilo, jim nudilo streho v vi-

člani in članice so prošene, da se udeležijo, da se vsaj enkrat na leto snidemo pri zabavi, obenem pa nekoliko pripomoremo društveni blagajni, da se opomore.

Za ples bo igrala godba Zalkar. Za okrepčila se pa tudi sliši, da bo vse najboljše pripravljeno, kar je pač možno dobiti v danih razmerah. Zato pridite vsi in vse in povabite tudi druge s seboj, ker na tej zabavi je vedno prijetno in lepo. Mladina se zabava pri plesu, starejši pa pri mizah v prizidku. Za društvo Svobodomiselnih Slovenk št. 2 SDZ,

Predsednica.

poslušajo Radio univerzo iz Amerike.

Vzgojni programi pa vključujejo tudi oddaje o vzgoji in negi otrok ter o tekočih socialnih problemih Evrope. Nudi se dalje razlago o ameriški umetnosti, vladnem vodstvu, tehničnem razvoju, domačem življenju, itd. To daje poslušalcem v drugih daljnih deželah boljše vpogled v ameriško življenje, značaj ljudstva, mišljenja in uspehov te dežele v splošnem. Te oddaje so tudi prilagodene posebnim potrebam dežel, katerim so namenjene. Ko so Italijani pred nedavnim imeli pred seboj problem sestave ustavne skupščine, je Glas Amerike oddajal v italijanski dramatične rane odlomke iz zasedanja naše lastne Ustavne skupščine v letu 1787 v Filadelphiji.

Zed. države so pričele z mednarodnimi oddajami že kasno. In tudi še sedaj naše oddaje ne obsegajo tako širokega polja, kot nekaterih dežel. Medtem ko Amerika n. pr. oddaja približno 42 radio ur dnevno, v 19 jezikih, oddaja Anglija 98 ur v 40 jezikih, Rusija 56 ur v 32 jezikih in kratkovalne oddaje imajo tudi dežele kot Francija, Kina, Švica, Švedska, Čehoslovakija, Turčija, Belgija, Avstralija, Brazilija, itd. Mnoge od teh se more slišati v Ameriki v angleščini.

Nekateri ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

Nekateri ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

Nekateri ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

Nekateri ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

Nekateri ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

Nekateri ameriškega mednarodnega informacijskega radio oddajanja je William T. Stone, ki pravi, da je OIC (kratica označujoča tozadevni informativni urad državnega oddelka) edini način ali sredstvo, potem katerega moremo oddajati informativne vesti in podatke, brez ozira na meje. To nam omogoča predstaviti svetu aktivno dejstva o Ameriki in obenem pobijati napačne informacije pred svetovnim mnenjem. William Penton, pomožni državni tajnik, ki ima v področju oddelka OIC, je dejal, da stane ta informacijska mednarodna služba Ameriko \$19,000,000 letno, toda po njegovem mnenju bi bilo naravnost tragično, ako bi se to delovanje opustilo, kajti pasno je, da mednarodne oddaje gladijo pot miru in boljše razumevanju.

mirne domove in nesramno ropali, da je ljudstvo ostalo popolnoma golo.

Gori nad Osilnico med zelenimi hribi leži vasica Križmani. To ni vas, to niso hiše—kjer so bili nekoč prijazni domovi, tu samevajo visoki kupi kamenja, sivi zidovi brez streh in vrat kričijo pod nebo. Italijanski fašisti so v poletju 1942 vas do zadnje hiše požgali; oropali domačinom vso živino in kar je bilo vrednega, vaščane pa od dojenčkov, nosečih mater do onemoglih starcev pogнали v internacijo. Pritepeni, ki jih bo ljudstvo preklinjalo do groba, so ugibali, kako bi uničili partizane.

"Noben partizan ne sme živeti, niti senca ne bo ostala od njih . . ." so kričali obsedeni, "te hribovske bajte in vasi bi jim dajale le kruha in potuho, zato jih je treba uničiti do zadnje strehe." Resnično, do zadnje strehe so uničili to vas in tudi sosednje. Padovo, Čačiče, Bezgovico, Podvrh, Belce, Zurge, Papeže in Bezgarje pa bogve še koliko vasi tostran in onstran Kolpe.

Nikoli ne bo pozabilo ljudstvo divjanja pobesnelih fašistov, sovražilo jih je in jih bo sovražilo zmeraj.

Domačini, kar se jih je že med vojno vrnilo iz internacije, so bili brez strehe. Nekaj časa so se potikali po vaseh v dolini, se gnetli z družinami domačinov v premanjnih izbah in stradalih.

Leta 1945, po osvoboditvi, so šli pred ruševinami svojih poženih hiš in v misli na nove hiše. Vedeli so Križmanci, treba bo pošteno pljuniti v roke, da bo spet kam pod streho, da bodo spet na svojem. In zagrizli so se v delo kakor krti, ena sama stvar jih je skelela v srcu—obnova. Iz mrtvega kamenja se morajo spet roditi novi domovi, spet mora zadihati novo življenje.

Pri Tomcovih so postavili novo zasilno streho iz desk, ki se že oddaleč zasveti, ko stopiš v vas, vstavili so nova okna in prav čedna vrata. V režečih stehaj so pozidali luknje in stivali v sobo na južni strani nov pod. Le pol hiše so tako popravili in obnovili, saj ni delavcev in vsega potrebnega materiala, da bi čili popravili že celo hišo. Doslej so stanovali v neki črni kleti brez oken z drugo družino in se tako mučili vso zimo v tisti luknji.

Nekateri družine so se pretolke po hlevih in skednjih, stisnili so se, kjer je pač bilo kolikaj strehe in zatijaja. Zda si popravljajo svoje hiše, da bodo saj na zimo spet stanovali v sloveških izbah. Tožijo o revščini in pomanjkanju, nekaj posojila za plačilo zidarjem in mizarjem so dobili na dolgoročno odplačilo ob obnovitve zadrage, na pomoč jim je priskočil še krajevni odbor in socialno skrbstvo. Ko sem motrila vse težave teh ljudi, sem se nehote spomnila naših godrnjačev in nezadovolnežev: Sem se pojdi učiti, v hribe nad Osilnico! Videli boste ljudi, ki ne poznajo stanovanjskih sob in postelj, ne počitka, saj garajo kakor živina ves dan, nekateri pri popravljanju hiš, drugi na polju.

Lakoto se tešijo z močnikom, krompirjem in fižolom. "Morda bodo vsaj kaj prida zabelili," sem pripomnila polsišno, pa mi pravi gospodinja, da tisto trohloco zabele, ki jo še imajo, hranijo za težake, ko pridejo opravljati težja dela pri obnovi. In vendar, ti ljudje le potožijo, govorijo ne. Stara resnica je, da je največji godrnjač zmeraj tisti, ki sam ničesar pretrpel ni in sam ne čuti hudega.

Med njivami bujno rasteče koruze (v teh krajih že skozi desetletja sejejo večina komažer, ker najbolj uspeva) te popelje pot v sosednjo vas Padovo. Tudi Padovo so fašisti upeljili, toda če se danes ozreš

po tej vasi, se ti zgane v srcu kakor iz bolečine porojena radost. Sveži tramovi te pozdravljajo, nova ostrašja se svetijo kakor bele rebri na mnogih hišah in nekaterih skednjih. Opeka za opeko je romala v reber, deske, obtesani hlodi, manjši in težki trami—za ostrašja, za nove strope, za podboje vrat, ponekod tudi za nove stene. Pa čakajo obnove, še hlevi, svinjaki in skednji.

Med kupi lesa se sužejo goloroki domačini in na ramenih odnašajo proti poslopjem, ki jih gradijo ali popravljajo. Pomagajo jim dekleta in žene. Nikjer ne opazim vola ali konja, ki bi vlekel težke tovore. "Roke še imamo," so uganili mojo misel, "zato gre malo bolj počasi."

"Težko se dobi opeka, lesa je nekaj iz naših gozdov, nekaj nam ga je preskrbela obnovitvena. No, prvo je, da bomo glavno vtaknili pod streho, potlej si bomo že še opomogli, saj se razmere vsak dan boljšajo."

Kakor v Padovi, je gori v Čačičih iz trpkih spominov preteklosti in sivih zidov diha novo življenje, rastejo novi domovi. Ob požgani cerkvi zarostlo pokopališče. Tu so pokopani tudi trije partizani. Na skupnem grobu bel križ z malo tablico:

"Tukaj čakajo v stajenja Zvonko Poje, rojen 1920, umrl 1942 in dva neznanova tovariša." Domačin mi še natanko razklada, kako so jih Italijani ujeli, in ker niso hoteli ničesar izdati o svojih edincih, so jih mučili in ustrelili.

Vaščani so pokrili že nekaj skednjev, da so košnjo zmetali pod streho. Najbolj pridren v vasi je Peter Štimec. Sam si je popravil hišo, sam si je dodelil skedenj, da so lahko spravili seno. Zbral je staro železje in železje ter dal vse obdelati kovačem. Tako je imel dovolj železja in okovja, kar je potrebno pri gradnji. S svojo družino je tako lepo obdelal polje, da občuduje lepo rast vsa vas. Danes mu mukata v hlevu že dve kravi in se mukata okrog njiju dva junčka. In ko se še pomeniva o gospodarstvu, kratko pristavi: "Človek je sam svoje sreče kovač!"

To je povedala Štimecova domačinja, to so povedale žene v bližnji Bergovici, ki so na ramah znosile deske, da so pokrile svoje bajte, kjer se stiskajo številni otroci in stari onemogli ljudje. Dvanajst ljudi treh družin se gnete pod isto streho in si kuha na enem štedilniku. Iz desk so zbita ležišča za počitek bolnih in starih, mladi zatisejo oči na senu in skednju. Na pragu sedi žena in joka.

"Prokleti fašisti, ki so nam to storili; deset in sto let nam ne bodo mogli povrniti škode, ki so jo naredili."

"Meni se pa zdi, da nam po pravici ne bodo povrnilo nikoli," je pripomnil mlad invalid, ki je ob palici pridrsal iz bajte.

Po složni gozdni poti, ki se vije med nizkim drevjem, prideš v Podvrh. Sledovi pridnih rok že na prvi pogled. Sami so vaščani krovci, kovači, tesarji, mizarji, kleparji. Prav po partizansko so kos svojemu delu, saj skoraj ustvarjajo. Mesto da bi na dolgo in široko govorili in razpravljali, se na kratko posvetujejo in pomagajo sosed sosedu. Z enim konjem vozijo pesek, vol, ki so si jih sposodili iz Osilnice, vlečejo deske in trame. Največ so storile krepke mišice.

Primanjkuje jim poljskega orodja, potrebovali bi sadni mlin, slamoreznic, plug, brano. Radi ti si kupili kak kos obleke, pa gre vsak dinar za obnovo. Revščina jih tare, to je res, ampak podjetni so in krepi jih upanje na boljše dni.

Njihovi uspehi so plod njihovega lastnega dela. Sem gor ne hodijo prostovoljni delavci pomagati, odmaknjeni so ti kraji od industrijskih središč in mest. Okrog po travnikih sušijo in pospravljajo seno. Ne bodo se

prizibali široki vozovi, da bi speljali ljudje bodo seno znosili na plečih.

Tako živijo, tako se pehajo svoj vsakdanji, kruh ljudje v hribih nad Kolpo. Vsak kosček kruha—kaplja znoja, vsaka noč va streha—žulji na dlaneh in ramah. Prezirali bodo trde žulje in se znojili, dokler ne bo imela zadnja družina krov nad glavami. Lastno ognjišče in vsaj skromno izbo, kjer bo rastle nov, srednji šol rod. In pripovedovale bodo mladim sream žive priče o hudi fašistični roka z ognjem in mečem, požigala, morila nedolžne ljudi in naredila škodo, ki se let ne bo povrnjena.

Angela Prijatelj

Opremo

za slaščičarno in restavracijo se proda poceni. Posamezno ali skupno. Vpraša se na 5421 Stanard Ave., blizu E. 55 St. in St. Clair Ave.

MOŠT IN GROZDJE

se dobi na

1253 Norwood Rd., EN 2548

Postrežka najboljša in cenovno zmerne.

Dobite tudi vinske sode. Se priporočamo za naročila

HARMONIKE

vseh vrst slovenske in nemške ter kromatične ali klavirske izdelujem in popravljam po zmernih cenah.

Vse delo je jamčeno. Se priporočam

ANTON BOHTE
 R. D. 2, Clymer, Pa.

V blag spomin

druge obletnice smrti našega dragega soproga in očeta

Anton Verhovec

ki je na vedno v Bogu zaspeval večno spanje 5. oktobra 1944

Dve leti je že poteklo, kar si Ti zapustil nas. Ch kako prazno je življenje, od kar med nami več Te ni.

Predragi soprog in ljubljeni oče, na gomilo Tvojo spomini nam hite, počivaj mirno v hladnem grobu, in prosil ljubega Boga za nas.

ŽALUJOČI OSTALI

Soproga in otroci

Cleveland, O., 3. oktobra 1946

POSEBNE NOVICE

Vsi tisti, ki nameravate poslati pakete v stari kraj za božič, boste storili dobro delo, da pošljete take pakete v septembru in oktobru. Še posebej tisti, ki pošiljate velike blankete in drugo zimsko cpravo. Za take pošiljke imamo posebno velike zabojce.

Denarne pošiljke sedaj dobijo v domovino v desetih dneh, potem zračne pošte in registriranega pisma. Potrdilo dobimo nazaj v 30 dneh. Vse denarne pošiljke so samo v dolarjih.

Se priporoča dobra in zaslužljiva tvrdka

MIHALJEVICH
 BROS. CO.

6424 St. Clair Ave.

Mlinarjev Janez

Spisal: F. Kočevar

(Nadaljevanje)

"Duhovnik ste?" ponovi osuplo Janez. "Ravno prav, tu imamo ujetnika, ki prejkone ne bo učakal solnčnega zahoda. Blagovolite iti z nama, da ga priporočite božji milosti. Spoveda ti ga pač ne bo mogoče, ker je popolnoma gluhi in za druga duhovna opravila nam manjka pa potrebnih priprav."

Starček je bil v resnici slab. Preveliko veselje nad nepričakovano rešitvijo iz štiridesetletne ječe mu je vzelo še poslednje moči.

"Moj sin, moj sin!" kliče starček s slabim glasom — "pridi vendar semkaj k meni: Primi me za roko, da te otipljem, ker te ne morem videti ne slišati, o pridi, pridi, da ne umrjem popolnoma zapuščen! Že čutim, kako me zapuščajo poslednje moči!"

Duhovnik pristopi k postelji in prime starčka za roko. "Tako, tako je prav, moj sin," nadaljuje starček vidno pomirjen, "le podaj mi roko, dokler mi moja ni še popolnoma mrzla. O sedaj se ne bojim nič več umreti. Sladka mi bode smrt, saj me bo našla zunaj ječe v sredi svojih dragih. O kaj ne, da ste pri meni, ti moj sin, tvoja žena s sinovi in hčerami in ljubimi vnučki. Kdo pač drugi bi me rešil iz grozne ječe, kakor vi, saj je ves drugi svet že zdavnaj pozabil na me — živemga pokopane!"

Starček preneha. Dolgo govorjenje ga je jako upehalo. Fantje so srčno ginjeni stali okoli bolnika. Vse je čakalo, da bi vsaj kako ime povedal, da bi se morda tako izvedelo odkod in kdo da je.

"Tvoja mati gotovo ne živi več, jeli da ne?" nadaljuje starček čez nekaj časa, "oj, kako le, saj moram že jaz biti mnogo nad sto let star. Sicer pa sem že davno nehal šteti leta, ko so mi bila silno bridka, silno dolga leta v temni ječi. Blizu štirideset let sem moral prebiti v črni grozni ječi. Oh, koliko sem pretrpel! In sedaj v poslednjih trenutkih, ki so mi še odmerjeni, odpušcam vam vsem, sovražnikom, vse krivice, in vse hudo kar ste mi ga prizadeli. Tudi tebi grof Herman, ako še živiš, odpušcam, četudi si me dal zakopati živemga v dosmrtno ječo — sem ti že odpustil tu — molil sem za te! Največje veselje mi je sedaj umreti med svojimi dragimi in ljubljimi. Saj ti, moj sin, ki me sedaj za roko držiš, ne pojdeš popred od mene, dokler me ne pokosi smrtna kosa. O, da mi ni dano, vsaj še enkrat videti tebe in tvojih! Sin moj edini! Nobene druge dote ti nimam zapustiti, kakor le spomin na grozno trpljenje in pretrpane muke ter tisto svetinjo, katero sem ti bil poprej izročil. Dala mi jo je tvoja mati, odhajajočemu iz domovine. Štirideset let mi je bila ta svetinjska edini mi spomenik na vas. Blago mi je pobral grof Herman, le svetinjska mi je ostala — skrita pod pazduho. Daj mi jo še enkrat v roko, da jo poljubim, kakor sem jo poljuboval tisoč in tisočkrat v temnici."

Janez izroči svetinjsko duhovniku, naj bi jo le-ta dal starčku za poslednjo tolažbo. Duhovnik jo vzame, pogleda, prebere na njej napis in vzklikne: "Oh, moj oče, moj predragi oče!" in solze se mu udero po zagorelem licu, solze srčne milobe. Vrže se na starčka in ga začne strastno poljubovati. Okoli stoječi ostrme.

"Klical me je nekdo: 'moj oče', ako sem prav slišal," prične čez nekaj časa starček, "nič več ne dvomim, da si res tukaj moj sin Enriko!"

Nesrečni starček je bil iz jako imenitnega rodu stare benediktinske plemenitaške rodbine ter si je pridobil v trgovini z jutromi deželami veliko bogastvo. Ko je bil njegov sin Enriko še majhen dečko, se je podal trgovec nekega dne z obilim in dragocenim blagom na Dunaj. Srečno je priplavala ladja v Trst, kjer je dal blago naložiti na konje. Več nego petsto konj je potreboval za to.

Počasi so se pomikali tržaški tovorniki proti beli Ljubljani in so ubrali pot od tod dalje po Savinjski dolini proti Celju. Še predno je prišel trgovec na svet celjskega grofa, je poslal k njemu poslanca, če li sme tovoriti po njegovem svetu in koliko mu bo plačati od tega.

Grof Herman mu da dovoljenje proti temu, da mu trgovec prepusti petdeset natovorjenih konj, katere si bode pa sam izbral. Huda je bila pogodba, a vendar se ji je udal trgovec in je tovoril dalje. V sredi Savinjske doline je bil v tistem času licenciran kurjač, dobi delo 48-urni tednik.

Licenciran kurjač

dobi delo

48-urni tednik

Plača od ure - poleg overtime
ATLAS CAR & MFG.
CO.

1140 Ivanhoe Rd.

POMOČNICE ZA
URADNIŠKI
LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem
ozračju.

Morate biti večji angleščine.
Samo čedne, snažne in večje
žene v starosti 20 do 35 let
se naj prigrasijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.
Dobi se obede in uniforme.

Zglasite se pri
THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.
Soba 901
700 Prospect Ave.

ske doline blizu Žalca ga pričakuje grof s svojimi hlapci. S temi napade tovarnike na roparski način ter jih pobije. Trgovca ujame in ga odpelje na svoj nezmagljivi grad, kjer ga vtakne v ječo, blago pa si prisvoji. Grof je potem umrl in dediščino njegovo nastopil drugi grof, za ujetnika se pa živ krst ni več brigal. Dajali so mu skozi malo linico v ječnih durih jed in pijajoč in čez nekaj let živa duša na gradu ni več vedela, kdo da je in zakaj da je zaprt. Vsak si je mislil, da mora gotovo biti velik hudodelec. Od takih in enakih ropov je rod celjskih grofov tako obogatel, da je celo kraljem in cesarjem posojeval denar. Trgovčeva rodovina v Benetkah je pa vsled tega popolnoma ubožala in prišla na beraško palico. Ko sin dorase, si izvoli duhovski stan. Bil je jako moder in pobožen in papež ga pokliče v Rim. Božja previdnost ga odloči, da je prav on nesel grofu Urhu v Celju izobčilno pismo. Grof ga je dal vreči v ječo in sin, ki je svoje ga očeta objokoval kot že davno mrtvega in molil zanj, se gotovo ni nadejal, da ga bo našel tukaj kot tovariša v zaduhlih ječah.

Starčku je bilo čedalje slabše. Skrbni sin se ni ganil od očetove postelje. Stregel mu je kolikor se je dalo in opravljal zanj mrtvaške molitve. Večkrat je medtem tolažec navdušeno vzkliknil: "Živega me ne spravi

Farma naprodaj

38 akrov obsegajoča; 1 konj, 2 kravi, 2 prašiča, 3½ akra gozda, 20 akrov za orat, drugo je gozd in pašnik. Zmerna cena. J. SHIVITZ, R. D. 2, Ross Rd., Madison, Ohio.

nobena človeška moč od tega mesta, dokler mi živi moj oče."

Proti večeru je posijalo zahačajoče solnce skozi okno in razlilo svoje zlate žarke po blede obrazu umirajočega bolnika. "Oj, solnce, zlato solnce," spregovori starček, vendar čutim še enkrat tvoje ogrevajoče žarke na vsem licu. Štirideset let me nisi obsevalo ne ogrevalo. Celo edino okence v ječi so mi zamrežili! Ti, Vsemogočni! Nerazumljivi so Tvoji večni sklepi!" Starček zopet utihne. Roke in noge so mu že odrevele.

"Z Bogom, dragi sin, z Bogom!" nadaljuje mož čez nekaj trenutkov, "še eno, in sicer

AUGUST
KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu,

6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zabojce za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

YOU TOO CAN ENJOY THE 4 NEW FREEDOMS OF HOME HEATING!

from WORK from DIRT from COLD from WORRY

FREEDOM

with the Genuine

Thermomatic

UNIVERSAL

GAS Conversion BURNER

Pristni THERMOMATIC UNIVERSAL ima VSE posebnosti, ki jih zahteva vaša plinska družba: Znak odobrenja od American Gas Ass'n; avtomatični vžigalnik; avtomatično plinsko zavoro; regulator za plinski pritisk; sobni termostat, poleg mnogo drugih.

In pomnite: da je samo eden originalen, pristen THERMOMATIC!

Eden model gre v skoro vsake velikosti: forni ali boiler; greje vsak dom, katerekoli velikosti. Uredite termostat in vnesite se stalno toploto brez skrbi, dela ali nesnaga.

Tudi oni, ki imajo stanovanje v najemu, se lahko veselijo THERMOMATIC. Vposreženi so ga brez cementiranja ali opeke; ne spreminjajo form na noben način; se ga lahko odstrani.

Certified

BE EMPHATIC ... SAY THERMOMATIC

AUTOMATIC SALES

16005 WATERLOO RD.
IVanhoe 4926

poslednjič se ti zahvaljujem, da si me rešil na poslednjo uro grozne ječe, da ne segnjem tamkaj notri, kjer bivata strah in groza. Pošten bodi ves čas svojega življenja. Boga se boj in ne bo se ti treba bati hudobnih ljudi in njihovih naklepov. Moli zame tukaj in jaz hočem prositi za te ondi pred stolom božjim! Z Bogom, z Bogom, moči me zapuščajo in več ne bom dolgo!"

(Dalje prihodnjič)

Stvaren patriotizem! Dejanja, ne besed! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Strežajka

dobi dobro delo; mora biti izurjena. Dobra plača. — George Miller, 4903 St. Clair Ave.

Priletni moški

vdovec, bi rad dobil sobo pri mirni družini, v bližini Waterloo Rd. ali E. 185 St. Kdor ima za oddati, naj blagovolj pustiti naslov v uradu "Enakopravnosti."

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

SEDAJ SMO PRIPRAVLJENI
POPRAVITI
VSE ELEKTRIČNE PREDMETE

NAMREČ ...

radio aparate - pralne stroje
čistilce - likalnike in druge aparate

V zalogi imamo za takojšnjo dostavo

GRAND — MAGIC CHEF — TAPPAN IN
ROPER PEČI, RADIO TUBE IN ČISTILCE
PREPROG, ROYAL, UNIVERSAL IN
G. E. IZDELKA

ANTON DOLGAN

15617 Waterloo Rd.

IV 1299

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO'S BASEMENT

Deški trpežni vnaprej skrčeni

Dungarees

Temno sivi
Covert

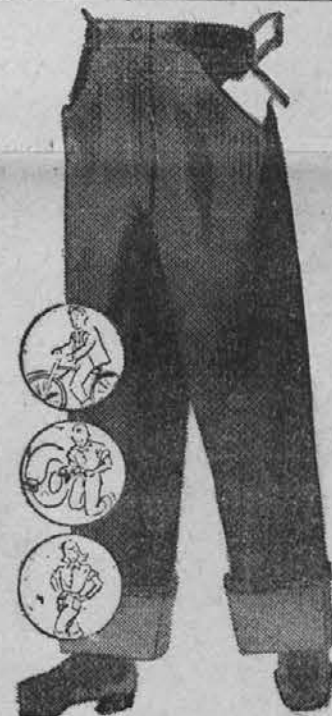
1.79

Temno modri
Twill

1.88

Trpežne kakovosti temno modre twill ali temno sive covert dungarees—ojačeni šivi na krajih, kjer se jih bolj rabi. Mere 6 do 16 za fante in dekleta.

Telefonska in poštna naročila sprejeta—
pokličite Cherry 3000

Vladni surplus!

Še ena zaloga moških
Combed Cotton

"Midway"

spodnjih hlač

Vse prve
kakovosti

52c

Narejene nalašč za naše fante v oboroženi sili, so te spodnje hlače izdelane iz fine bombaževine! Delane so v posebnem stilu, tkanini, tako da se jih lahko dobro umeri! Mere: majhne—32-34, srednje—36-38, velike—samo 40.

Poštna in telefonska naročila sprejeta za dva para ali več—pokličite Cherry 3000
Z poštnimi naročili dodajte 3% prodajnega davka samo v Ohio

Tekom zimskih dni boste našli toploto in udobnost v našem gledališču, ker imamo vedno pravo temperaturo in kažemo prvovrsne slike.
RKO KEITH'S THEATRE EAST 105th STREET & EUCLID AVE.

VABILO
NA

Plesno veselico

ki jo
priredi

društvo Loška dolina

V SOBOTO, 5. OKTOBRA 1946
v Slov. domu na 15810 Holmes Ave.

IGRAL BO PETE SRNICKOV ORKESTER
VSTOPNINA 50c

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

V STIRIH DNEH SO UKRADLI 19 TON SLADKORJA

Dopisnik Tanjuga je pred dnevi obiskal šefa predstavništva zavoda za izredne nabave v Trstu, Boživiča in mu stavil nekaj vprašanj. Boživič je med drugim dejal:

"Mr. La Guardia je podal svojo izjavo na osnovi popolnoma točnih informacij. Tatvine UNRRA-inega blaga za Jugoslavijo v Trstu in coni A so v poslednjem času zavzele ogromen razmah. Navedel bom samo nekaj najznačilnejših primerov tatvin našega blaga, katerih ni iznesel direktor Vašič v svoji izjavi tisku dne 7. avgusta:

"V razdobju od 9. do 12. aprila tega leta so bili v rajonu železniške postaje Sv. Andrej — Trst nasilno odprti vagoni, nato torjeni z našim sladkorjem, iz katerih je bilo ukradenih čez 19 ton sladkorja. Po uradnih podatkih naših organov v Divači sta prispela v Divačo 10. junija in 27. junija dva prazna vagona, ki so ju v Trstu napolnili s kavo in sladkorjem. Dne 14. junija so nas naši organi obvestili, da je bilo na železniški postaji v San Sabbi pred očmi šefa postaje in ostalega osebja ukradenih iz vagona in naloženih na kamion 380 vreč sladkorja. Pri tej tatvini je sodelovala tudi civilna policija. Poleg neprestano se ponavljajo-

čih tatvinah, ki so uradno ugotovljene, do danes še nismo mogli dobiti potrebnih podatkov, kaj se je dogodilo s številnimi vagoni, ki so bili izročeni italijanski železniški upravi, a še niso bili prevzeti s strani naših organov v Divači.

"Še mnogo slabše se dogaja s paketi in vrečami s pošto, katere nam pošiljajo posamezne osebe in institucije. Tudi za tatvine teh pošilk naj navedem nekoliko primerov: Dne 3. junija je bilo ukradenih iz dveh vagonov 24 paketov; 4. julija pa je bilo ukradenih 109 vreč pošte in paketov. Število ukradenega blaga se je vsak dan večalo in je tako na primer 26. julija bilo ukradenih iz enega vagona 29 vreč.

"Karakterističen primer za stališče ZVU (Zvezna vojaška uprava) v Trstu proti tatovom našega blaga je, da je na primer civilna policija aretirala ves železniški personal na postaji S. Sabba in ga drugi dan izpustila iz zaporov ter poslala na službena mesta. Zanimali smo se za poedine primere in smo ugotovili, da noben tat do danes ni bil kaznovan s kaznijo, katere je predpisana po zakonu, temveč so tatove zadržali največ dva do tri dni v zaporu ali pa jih celo takoj izpustili.

"Na zahtevo UNRRA-e so zavestniške oblasti dovolile našim

neoboroženim vojakom spremljanje vagonov od glavne železniške postaje v Trstu do Divače, medtem ko zavestniške oblasti še niso organizirale potrebnega zavarovanja transporta na prostoru med lukso, postajo Campo Marzio in glavno železniško postajo, kjer je največ tatvin. Prepričani smo, da bi se tatvine zmanjšale na najmanjšo mero, če bi zavestniške oblasti tudi na tem odseku dovoljno zavarovale transport, kar bi prav lahko storile."

TRZNE CENE V LJUBLJANI

Na ljubljanskem trgu so veljale 3. avgusta naslednje cene: povrtnina: solata endivija 8 do 10 din, štruncnata in ajserica 10 do 12 din, radič 6 do 8 din, zelje in ohtrov 4 do 6 din, karfiyola 12 do 16 din, kolerabe 3 do 4 din, kolerabice 4 do 6 din, paradižniki 6 do 8 din, kumare 1.0 do 6 din, kumare za vkisavanje 10 do 12 din, bučke 2 do 3 din, grah v stročju 7 do 8 din, luščen grah 14 do 16 din, fižol v stročju 6 do 8 din, luščen fižol 6 do 10 din, čebula 5 do 6 din, česen 24 din, novi krompir 3 do 5 din, kisljo zelje 14 din, korenje 4 do 6 din, rdeča pesa 5 do 6 din, peteršilj 6 do 8 din za kg. Zelena paprika 1 do 2 din kos. Gobe: jurčki 18 do 22 din, lisičke 4 do 5 din za kg. Sadje: jabolka druge vrste 5 do 6.50 din, tretje vrste 2 do 4 din, hruške druge vrste 6 do 10 din, tretje vrste 4 do 5 din, grozdje 21 do 26.50 din, lubenice 4 din

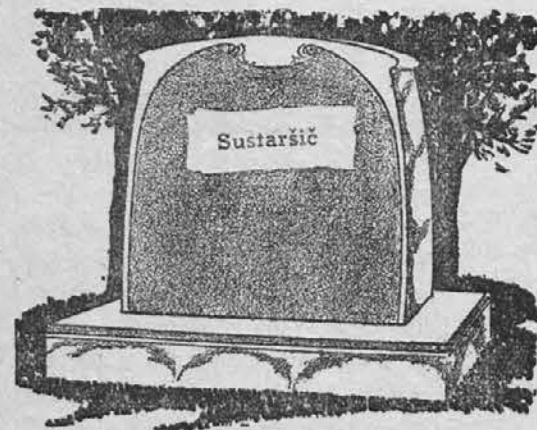
za kg., limone 5 do 8 din za kos, borovnice in maline 10 din za liter; mlečni izdelki in jajca: sir kaškaval 68.50 do 80 din, sir trapist prvovrsten 110 din, drugovrsten 78 din, sir topljen 110 din za kg, jajce 3 do 4 din kos.

KOBARIŠKI OKRAJ JE ZA JUGOSLAVIJO

Po vseh vaseh kobariškega okraja so se že od odhoda jugoslovanske delegacije v Pariz vršila množična zborovanja, na katerih ljudstvo protestira proti vsiljevanju pariških sklepov, zlasti pa proti francoski razmejitveni črti, ki reže slovensko ozemlje od njenih naravnih središč Trsta in Gorice. Dne 4. avgusta so se vršila velika manifestacijska zborovanja v Volarjih, Kamnem, v Kredu ob Nadiži in Starem selu pri Kobariču.

AKTIVNOSTI KMETSKIH ŽENA

Iz Trate, Stari dvor in Suhe poročajo, da je organizacija AFŽ zajela vse kmetске žene, katere aktivno pomagajo pri raznih gospodarskih delih na polju in drugod. Koncem julija so darovale 87 prostovoljnih ur pri žetvi ter 112 pri pletju in okopavanju korenja. S tem so pomagale kmetom, ki so preobremenjeni z delom na polju, obenem pa utrjujejo povezanost med delavcem in kmetom. Na svojih sestankih se pa tudi politično in kulturno vzgajajo.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl naš ljubljani soprog in oče

Frank Sustarsic

Zatisnil je svoje blage oči po dolgi in mučni bolezni dne 26. avgusta 1946. Pogreb se je vršil dne 30. avgusta iz August F. Svetekovih pogrebnih prostorov v cerkev sv. Marije Vnebovzete ter po opravljenih cerkvenih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen 5. januarja 1895 leta v vasi Hruševce, Dolenja straža na Dolenjskem.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence-cvetja h krsti ljubljene soproga in očeta. Ta dokaz vaše ljubezni napram njemu nam je bil v veliko tolažbo. Zahvalo naj sprejmejo: Mrs. Kuhar in družina iz Joliet, Ill. Mr. in Mrs. Anton Brenčič, Miss Betty Segar, Mr. in Mrs. A. Zupančič in družina, Mr. in Mrs. Frank Smalč in družina, Mr. in Mrs. Anton Kermavner in družina, Anna Tekavec in sorodniki, Mr. in Mrs. Frank Gabriel, Mr. in Mrs. Jos. Lapp, Mr. in Mrs. J. Kapler, Mr. Joe Kapler, Mr. in Mrs. John Laznik in družina, Mr. in Mrs. Mike Kocjan in sin, delavci Thin Wall Dept., Cleveland Graphite Bronze Co., delavci E. W. Bliss Co., društvo Mir, št. 142 SNPJ, društvo Waterloo Camp št. 281 WOW, Mr. Mike Kocjan, Mr. Jim Naro, Denczo Likasar, C. Hoducavac, Boilermakers Local 416, Mr. John Lackner in sosedje.

Dalje srčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnika. Hvala sledečim: Mr. in Mrs. Frank Gabriel, Mr. in Mrs. Tony Legan, Mr. in Mrs. P. Miller, Mrs. V. Homan, Mr. in Mrs. Frank Medved, P. Pezder, Mr. Mike Lorber, Mr. in Mrs. Frank Hrovat, Mrs. Frances Kochevar, Mr. Herman A. Mehle, Mr. Jimmie Naro, Mrs. Justine in hčere, Mrs. J. Svetina, Mr. in Mrs. F. Radel, Mr. in Mrs. Jos. A. Kapler, Mrs. Kozlevčar, Mr. in Mrs. John Laznik, Mr. in Mrs. J. Logar, Mr. in Mrs. Anton Strnad, Mrs. A. Mehle, Mrs. U. Kucler, Mr. in Mrs. A. Kozlevčar, Mr. in Mrs. Joe Klemenčič, Mr. Johnny Laznik, Mr. in Mrs. J. Crocker, Mrs. F. Kastelec, Mrs. J. Tekaučič, Mr. in Mrs. F. Kalence, Mr. in Mrs. V. Sinkovec, Mr. in Mrs. F. Sepič, Mr. in Mrs. Joe Zupančič, Mr. in Mrs. Siski, Mr. in Mrs. R. Mertek, Mr. in Mrs. P. Milles, Mr. in Mrs. Joe Kramer, Mr. in Mrs. Jack Pirman, Mr. L. Torkar, Mr. in Mrs. Dobida, družina Matuck, Mrs. K. Turk in sin, Mr. in Mrs. Frank Jacks in sosedje.

Našo zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu in sicer: Mr. Frank Gabriel, Mrs. Pauline Miller, Mrs. Rose Lapp, Mrs. Joseph Strazisar, Mr. Joe Kapler, Mr. Mark Predovič, Mrs. R. Mertek, Mrs. Joe Gabriel, Mr. William Tekavec, Mr. Victor Tekavec, Mr. Jim Naro.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter vsem, ki so ga sprejmi na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Najlepšo zahvalo izrekamo Mr. in Mrs. August F. Svetek za vzorno urejen pogreb in najboljšo vse-stransko poslugo. Hvala tudi čst. g. Monsignor Vitus Hribarju za lep tolažilni govor v cerkvi. Hvala pogrebcem, ki so nosili krsto.

Ako se je ime katerega izpustilo pomotoma, prosimo oprostjenja in naj isto sprejme našo globoko zahvalo.

Končana je Tvoja pot, ljubljani soprog in oče. Tako rad bi še živel, pa Ti ni bilo usojeno. Odšel si tja, odkoder ni povratka. Naša srca pa so polna bolesti, vsaj smo Te vsi ljubili. Spominjali se Te bomo vedno z ljubeznijo in hvaležnostjo v naših srcih dokler bodo utripala!

Žalujoci ostali:

ANNA, soproga

VICTOR, FRANK in WILLIAM, sinovi

Cleveland, Ohio, dne 3. oktobra 1946

Logična želva in "mali businessman"

Govoreča iz izkušenj je želva dejala: "Če hočeš kam priti, moraš stegniti svoj vrat."

Na te vrste logiki se Amerika razvija... je v soglasju z zdravim pametjo ljudi, ki ljubijo svojo neodvisnost. Ben Franklin je verjel v isto, ko jo je prižgal za Philadelphijo. Tako je storil bivši G. I. Jones, ki je pričel svojo lastno malo trgovino včeraj... na posojilo, toda na svojo roko.

Kaj se zgodi zdaj, je njegova zadeva (in vsakega drugega!) Njegovi odjemalci mu želijo uspeh, da bi jih na ta način mogel bolje postreči. Trgovci in obrtniki, ki ga zakladajo, ga istotako podpirajo.

Kajti, kakor prodajalec Sohio, Jones, računa na kvaliteto in popularnost Standard Oil produktov, da mu bodo pomagali k uspehu, tako Standard Oil stavi svojo bodočnost na moke kot je on.

Tako je z ameriškim businessom, velikim in malim. Vsak potrebuje drugega... in ga bo vedno potreboval.

Razpečevalci in prodajalci Sohio so deležni vseh teh ugodnosti:

- koristi od raziskovanj, ki jih izvaja Sohio
- vodstva od trgovskih izkušenj Standard Oil družbe, nabranih v 76 letih poslovanja
- produkcijske količine, ki omogočajo poštene cene in pošten dobiček
- pomoči v oglaševanju, razpečevanju in vezbanju
- posebnih programov za porabo prodajalca.

THE STANDARD OIL CO. (OHIO)

Ohijska kompanija... V postrežbo ljudem v Ohio

